

LIBERTATEA

Foale pentru sătenii și muncitorii, întemeiată la Orăștie în anul 1902

Director sufletesc:
† Dr. ION I. MOȚA
Director vremelnic:
Pr. IOAN MOȚA

Cereri de abonare și banii
pentru foale se trimit pe adresa:
Admin. „LIBERTATEA” Moja
BUCUREȘTI I, Calea Victoriei 68.

„Libertatea” este:
Proprietatea familiei moștenitoare
a lui Ion I. Moja

ABONAMENTUL: 120 lei pe an,
60 lei pe 1/2 an și 30 lei pe 1/4 an

Orice scrisori pentru Redacție
să se trimită pe adresa:

RED. „LIBERTATEA”, ORĂȘTIE
Jud. Hunedoara

Apare
în fiecare zi
2 lei

Marea sărbătoare a muncii legionare la București

Sâmbătă, 25 și Duminecă,
26 Septembrie 1937, bunii Ro-
mâni din Capitala țării au avu-
t parte de bucuria unei săr-

căutat de de-aproapele țării
și sunt tabere de RAZBOI, că-
ci prin ele se începe războiul
pentru cucerirea negoșului de

dical *Sfânta Cruce* pe creasta
casei lor. Alături de Sfânta
Cruce — „care închipuie rugă-
ciunea și mulțumirea adusă
Cerului” — s'a așezat un
steag tricolor — „semn al
neamului românesc”, — și o
ramură de brad, mărturie a
pământului strămoșesc și al
finereții.

Sâmbătă, de seara până
noaptea țărzii s'au turnat cele
din urmă găleți de ciment.

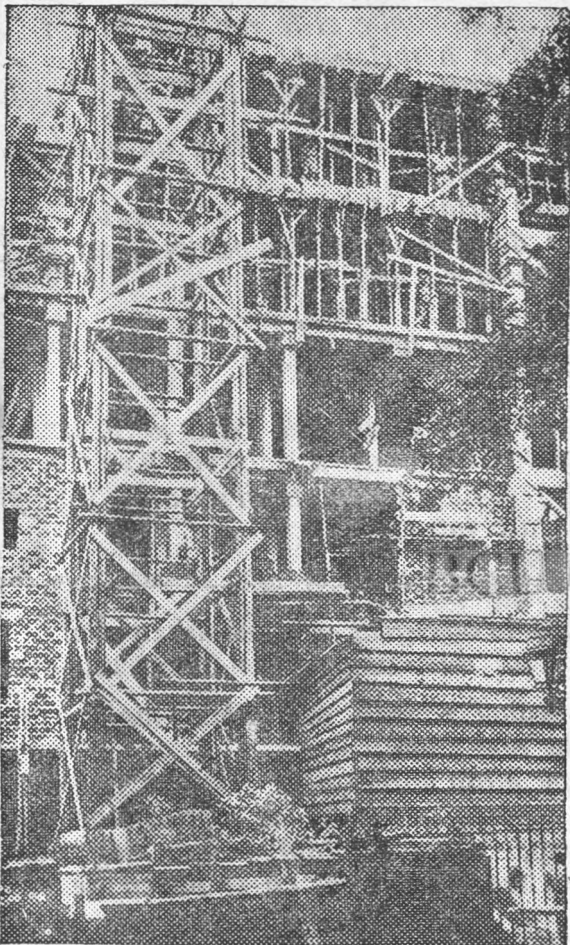
Cei trei legionari cari au
dat cele dintâi lovituri de țăr-
nacop la pornirea lucrului, au
turnat și cele din urmă găleți
de ciment. Duminecă, apoi s'a
săvârșit o slujbă religioasă pe
creasta casei.

Sărbătoarea legionară a
pus spre vedere publicului dor-
itor să cunoască sufletul și
năzuințele mișcării legionare
în sala cea mare a casei noi,
o mică expoziție cu lu-
cruri grăitoare din mersul ne-
goșului legionar: tipărituri ma-
nuscrite, foi și cărți mai mari
scrise de țineri, lucruri de artă
și alte mărfuri ale muncii le-
gionare.

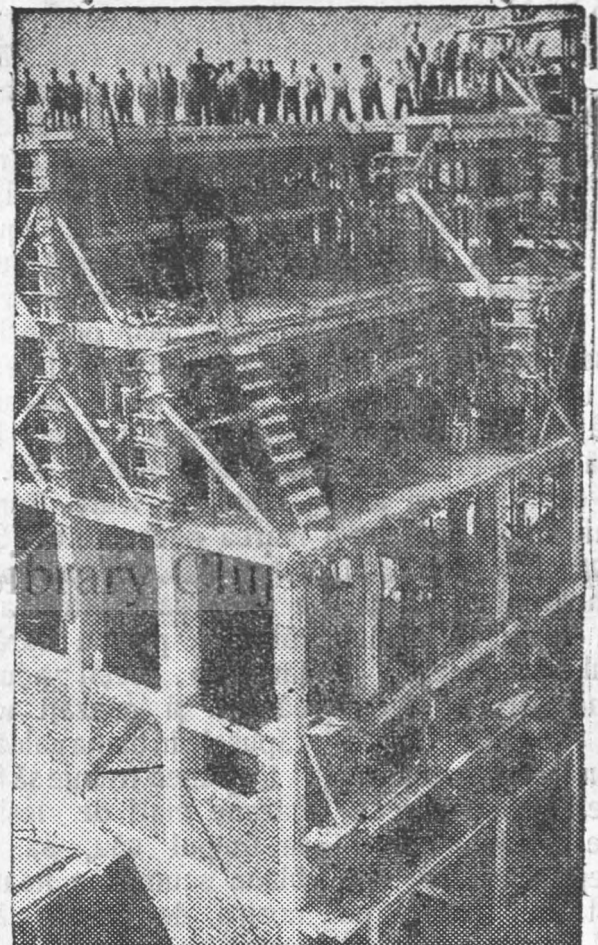
Lumea a văzut cum izvo-
rește munca folositoare nea-
mului din râvnă și hărnicie
finerească. Fără vorbă, în fă-
cere, în cântec și'n rugăciuni,
prin binecuvântarea lui Dum-
nezeu, munca legionară a fă-
cut minuni.

Pilda este grăitoare pentru
toată lumea de bine și îmbu-
cătoare pentru zilele de mâl-
ne ale Neamului Românesc.

și-au dat talantul lor pentru
o prea frumoasă izbândă ro-
mânească, au putut privi fericiți
rodul faptelor lor.

Noua Casă Legionară despre a cărei sărbătoare scriem
pe această pagină, — așa cât se vede zidită azi: E ri-
dicată până la punerea coperișului.

Aceiași Casă Legionară văzută din altă latură (din stradă)
cu mândrii ei „lucrători” sus pe zidul cel mai de sus.
Privesc fericiți din înălțimea până la care „a ajutat Dzeu
mânilor lor harnice să-și ducă zidirea!

Sprintenii și înalții „lucrători” muncesc în chip cu to-
tul atrăgător și plăcut celor ce-i privesc și-i ascultă. Ei
cântă, prinire altele, cântecul muncii lor:

Din zori și până înserază,
Cu toți noi cu drag muncim,
Sub cerul ce ne priveghiază,
O țară mândră să ciadim!
Se stinge var, se scoate piatră,
Și din păduri se tale brazii,
Și în cântece legionare,
Lucrează bravii camarazi...

La sărbătoarea legio-
nară n'au lipsit nici ca-
marazii morți. Au venit
cu toți. A venit și Ionel
Moja, a venit și frățio-
rul lui, Vasile Marin, și
mucenicul Sterie Ci-
meș... Toți s'au rugat
pentru fericirea țării. Toți
au cântat cu sfârșite:

„Din munca noastră se
[ridică
Măteș lăcaș, în sus,
[spte cer,
Spre fericirea țării noastre,
Spre cinstea găzilor de
[fier...”

Cel ce au subscrib un
ban la împrumutul le-
gionar, toți acei cari

în loc de orice altă mulțu-
mire cu vorbe goale, oamenii
aceștia de bine, au trăit bu-
curia unei biruințe finerești și
românești.

V. C.

Pentru cei ce nu ar ști, spu-
nem, că măreșta Casă Legio-
nară s'a clădit cu bani luați
în împrumut dela legionarii și
prietenii lor din toată țara. A-
cest împrumut se ridică la
vreo 2.300.000 lei. Deoarece
suma aceasta nu este sufi-
cintă pentru terminarea clă-
direi, conducerea legionară va
lansa, probabil, o nouă listă
de subscripție sau va con-
tracta undeva un împrumut.

șatori singure în felul său:
Sărbătoarea muncii, — a muncii
legionare!

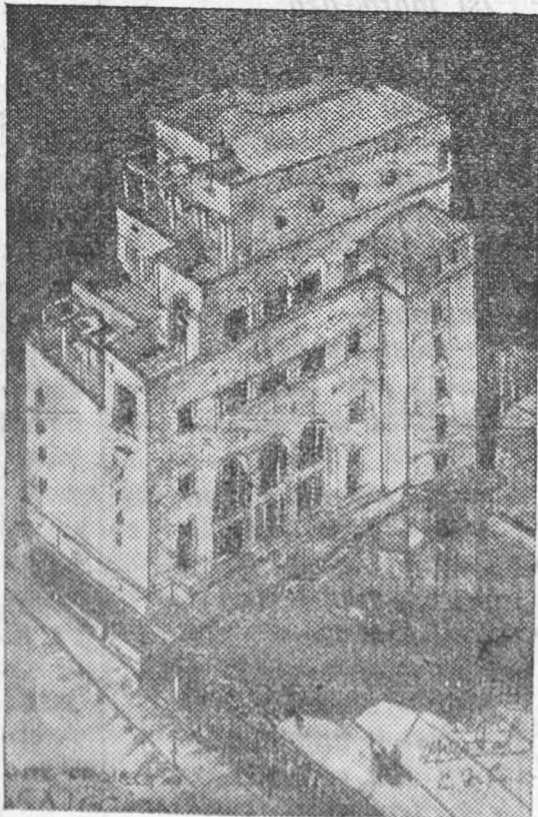
Cititorii „Libertății” știu —
din numerele mai vechi ale
foii noastre — că legionarii
domnului Corneliu Z. Codreanu
au pornit să ridice, în mijlo-
cul Bucureștilor, cu brațele și
din fruda lor, o mare casă,
cu mai multe catari, (rânduri)
unde să fie adăpostite toate
cancelariile Legiunii, și coope-
rativa legionară mult pildu-
toare, care vrea să așeze te-
melia unui negoș cinstit și cu-
rat românesc, — și restau-
rantul legionar nou înființat.

Și restaurantul și coope-
rativa aceasta își au rostul lor
adânc. Ele nu sunt simple a-
puzăminte de speculă sau
câștig, ele sunt ȘCOALĂ și
sunt TABERE DE RĂZBOI!
Sunt școală, dând învățatură
nouă, ca să nu fi lacom în
negoș, ci cinstit și mulțumit
cu pușin, ca să fi că-
ștat mult și presușit ca un creș-
tin bun slujitor al frașilor țării,
în restaurant să fi tot așa la
vânzarea hranei trebuitoare și

un fel și de altul din mâinile
sfrâinilor hrăpăreși, în a că-
ror dughiană sau crișmuță
când înfri ești ici jefuit,
colo otrăvit!

Pentru aceia și din a-
ceste puncte de vedere,
mare este rostul Casei ce
e în zidire la București,
ca adăpostitoarea celor
două cetățui și redate de
luptă legionară întru ro-
mânizarea vieții noastre
începând de aci, din ini-
ma țării. Și acest fapt ne
face să înțelegem bine
însufleșirea și voia bună,
cu care toată vara, bra-
vii legionari au muncit,
sânguincioși ca furnicile
la noua zidire. Veseli și
cântând în arșița soare-
lui, turnau la ciment,
cărâu și ridcau și țără
într'o bună zi, casa lor
s'a ridicat mare și fru-
moasă!

Când acum au ajuns
aproape de sfârșitul lu-
crului, petrivit unul prea
frumos obiceiului din bă-
trâni, legionarii au ri-

Noua Casă Legionară așa cum se va vedea
când va fi gata. Aci e schița planului dintru în-
ceput, dar când va fi gata, va fi și mai frumoasă
și noi nu vom întârzia a o arăta cetitorilor no-
ștri în toată mândria ei.

Vorbe spuse verde

Românii puși napoia Sârbilor, Cehilor și Polonilor!

În cercetările pe cari le fac două ziare: »Curentul și »Porunca-Vremii« printre cărturarii și gânditorii de seamă ai neamului și ai țării, — dl Octavian Goga răspunde la întrebările ce i s'au pus de »Curentul«, (Nr. dela 27 Sept.) că Evreii erau de față la toate prilejurile la locurile unde se hotăra de soarta popoarelor, și scoteau castanele din spuză în folosul lor, nu a celor cărora se cuveneau acele toate. »In uriașa încăerare (dintre neamuri) evreii jucând pe toate tablourile, își aveau sprijinitorii lor în toate taberele« și aceia ajutați de slăbănoșii sau cumpărații neamurilor hotărâtoare, le făceau și unii și alții »parte« evreilor!

În deosebi scoate d-sa la iveală un lucru de mare greutate:

Când la pacea asta de pe urma marelui război, evreii au cerut de nou »drepturi în țările nou încheiate sau mărite, — era vorba ca noile țări în noua lor formă, de când să-i primească și să-i recunoască de »cetățeni« ai lor, pe străinii aflați între hotarele lor cele noi? Și iacă ce nedreptate strigătoare s'a făcut României și neamului românesc:

Pe când Sârbilor și Cehilor și Polonilor, li s'a spus prin contractul de pace: Veți primi și recunoaște de cetățeni cu depline drepturi între voi, pe toți străinii (adecă pe jidani, că numai ei sunt străinii ce răsar ca din pământ,

veniți pe sub pământ, colo și colo), cari se aflau pe pământul țării noastre vechi și a părților mărite, în anul 1914, adecă la izbucnirea războiului, iar pe cei împinși de valurile războiului pe hotarele noastre după aceea, îi puteți trimite »la vatră«, la locul de unde au venit,

— pe atunci României i s'a poruncit prin acea pace: tu vei primi de cetățeni cu depline drepturi alături de locuitorii cei din moși-strămoși, pe toți câți se găseau pe lărgitul tău pământ la 1919, adecă la sfârșitul războiului!

Iar fiindcă în vremea războiului, de frica prafului de pușcă, au fugit nenumărate valuri de jidani din Rusia, din Polonia, din Austria, din Ungaria, din Germania, în România și în Ardeal și'n Banat și'n Bucovina, unii speriați, alții speculanți, ca negustori cari se îmbogățeau de plezneau pe urma războiului, — pacea ne poruncii nouă să-i primim și să-i ținem aici pe toți! Că așa le cereau făuritorilor păcii, jidani bogătași dela spatele lor.

Înțelegi frate Române, marea nedreptate! Și înțelegi cât de îndreptățită e pornirea noastră, a luptătorilor pentru curățirea țării, de acești aduși de vânturi și așezați aci, ca căpușele în blana caldă a oii!

Legiunea trebuie să fiarbă cazane mari de leșie, ca la timpul său, să spele blana scumpă a neamului nostru, de aceste căpuși, cari i-o sug și i-o rod, de-l slăbesc de moarte!

Abonamentele noastre de probă

— Sămănători de suflet legionar —

Legionarii sunt frați nu numai în munca de zidire de case, de trudă cu mâinile, ci și de hărnicie pe tărâmurile de muncă sufletească.

Ei se sfătuiesc unii pe alții, se îndeamnă la bine, își răspândesc sufletul lor altora cari n'au priceput încă rostul vieții așa de bine ca ei.

Acum le dăm un mândru prilej de a se arăta harnici:

Să stăruie printre prietenii lor, printre simpatizanți, să se aboneze și aceia la foaia populară a Legiunii, care este »Libertatea«, fiind-o și ei la casa lor macar aceste 3 luni din urmă ale anului. În acest timp o vor cunoaște bine, și la Anul-nou vor vedea dacă li s'a vârat în suflet sau nu. Atunci se vor hotărâ să o țină și mai departe la casa lor sau ba.

E asta o foarte prețioasă muncă legionară: îi răspândești, prin foaie, simțirile tale, gândurile tale, credința ta, multor altora din jurul tău.

Pe cei care ne adună macar 5 abonați de probă, îi vom scrie în gazetă ca pe *harnici sămănători de suflet legionar*.

Banii să-i adune la olaltă și să-i trimită pe adresa: Administrația »Libertatea« (Moja) București, Calea Victoriei 63.

Să scrie pe dosul cuponului curat adresele celor nou abonați.

Și, de pot, să dea o carte postală Redacției, la Orăștie, ca să știe că a adunat 5 - 8 - 10 abonați de probă, să-l punem în foaie.

LUPTA CU SECTARI

Legionarii din Slobozia mare (J. Ismail) am luat hotărârea de a duce o luptă împotriva sectarilor și să îndreptă pe calea adevărului. Bunul Dumnezeu ne-a ajutat și'n ziua de 13 Septembrie am botezat 2 (doi) copii: unul de 9 ani și altul de 12 ani. Botezul a fost făcut de S.S. Preot Dumitru Tutovanu, cărui l-a răsunat corul de fete, condus de camaradul nostru Diacon Savastio Ioan. Au luat parte legionarii din sat, care apoi într-o liniște frumoasă s'au îndreptat spre casa camaradului Teodor Crăciun. Aici am ținut o ședință în care am vorbit despre ziua de 13 Septembrie, îndreptând rugăciuni către Dumnezeu, pentru sănătatea Capitanului, — precum și de primejdia sectelor, sfătuind ca toți să caute să lupte pentru îndepărtarea safanei din jurul lor. — Trăiască legiunea și Capitanul.

Radu Petreco stud. legionar

CAPITANUL

E fărîtor
De destin;
Trimis divin
Bruitor.
E izbăvitor de rău
Al neamului său;
Căci calea lui,
E a neamului.
Are'n gând
Pe cel de rând
Și-i bun credincios
In Isus Hristos.
Scutul său:
E Dumnezeu,
Foc și vâpă
Sunt ochii săi.
E foc și pară.
E salvator
Și mântuitor
De țară,
De neam
Și-a toată
Comoara ce-o aveam
Odată!
Frați buni,
Dar nebuni
După bani,
Dat-au țara la jidani.
Și ciocolor!
Și mișelor!
Veneticilor
Și năpârcilor!

De-aceea El,
Cu paloș de-oțel
Își înarmează
Mâna vitează.

Cu glas de leu,
Chiamă la luptă
Tot neamul său.
Cu fața suptă.

Din munți și văi,
Chiamă flăcăi
Cu brațe tari;
Legionari.

Și moși bătrâni,
Ce-au fost stăpâni
Pe munți și văi,
Ca jani flăcăi.

Și unindu-și sorții

Viii și morții,
Românii și Moșii
Vin cu toții.

Toți sunt treji,
Toți viteji.

Toți se înarmează
Și toți îl urmează.

Toți văd minunea
Că plere dușmanul!

Imi fac rugăciunea:
Trăiască Legiunea
Și Capitanul!

GH. VRACIU șeful calbului „Tudor
Viadimirescu” com. Râp

Niște oi și-ai lor măgari

— FABULA —

de VASILE MILITARU

Niște oi, — o mare turmă, — și mai mari și mai mărunte
Viețulau, cândva, ițhnite, în poiana unui munte,
Cu mai mulți măgari în frunte,
Fără vrerea căror turma n'avea voe nicidecum,
Nici la deal și nici la vale să pornescă la vreun drum.

Într-o noapte însă vântul a adus de lap miros
Până la zăvozi turmii în poiana lor de jos,
Și zăvozii început-au toți să latre tare foarte,
Dând de veste că vin lupii și-i primejdie de moarte!

Dar măgarul auzindu-l, au plesnit avan din cozi
Și-au sberat câte zăvozi:

— Câini-țigodii, câini turbați,

N'aveți voe să lătrați!

N'aveți dreptul, împotriva lupilor cu mari nevoi,
S'asmușiți atâtea oi!

Asta'nseamnă ațâțare!... Semănați în turmă ura!

Prin urmare,

Fiecare

Să vă țină de acum gura,

Că de n'oi tăcea de tot,

Noi avem îndată leacul:

Ale noastre mari conite vi-le repezim în bot

Și vă dăm de-a berbețeacul,

De nu mai lătrați cât veacul!

— Excelență măgărească, — zis-a un voinic zăvod,
Marelui măgar nerod, —

E păcat fără ertare, făclile să ni le rupi.

Când cu ele, de când veacul, noi păzim turma, de lupii!

Dacă n'om sări cu toții

Să-i gonim, zăvozii — noi,

Ne sfășie lupii — hoții —

Turma proascelor de oi!

— Botul!, — s'au răsit măgarii — că nu voi, la urma armii,
Veți răspunde'n locul nostru, dacă rău îl va fi turmii!

Noi îl mergem turmii'n frunte, și pe tarbă, și pe piatră,

Nu dulăii care latră!

Ale turmii interese,

Nu de voi sunt înțelese:

Noi, măgarii, le'nțelegem, — și, sub brazii plini de cettii,

Vrem, cu lupii totdeauna să rămânem buni prietenii!

Au tăcut atunci zăvozii, iar tâlharii lupi, pe urmă, —

Nărăviți la rele fapte, —

Au sărit pe biata turmă,

Sfășilind-i pân'și mieii cei cu dințișori de lapte;

Ba, la urmă, — drept răsplată, — chiar măgarilor mișei!

Lupii le-au luat grăsimea, ca și pielea de pe ei!

Iar când lupii, cu toți colții, pe măgari stau să-i jupoae

Într-o scorbură ascunsă, înțelept a zis o oae:

— Să ia pildă toți măgarii tari și mari din orice turmă,

Că'nfrățindu-se cu lupii, asta-i soarta lor la urmă!

15 Septembrie 1937.

DE TOATE

CE NU MĂSURĂ INVĂ- TĂȚII ASTIA?

S'au pus să măsoare cât de lungă e o clipă. »Clipă« vine dela clipirea ochiului. El, când se cere închis, face de se aștinge pleoapa de sus de cea de jos, coperind ochiul, așezându-l la întunec, — spre odihnă. Așa de puțin stă el închis, încât par'că nici nu-l poți zice: »vreme de odihnă« pentru ochi și totuși e așa. Când și s'ochii obosește, și închizi pe-o vreme oarecare, ca să se odihnească, pușintel de tot, dar se vede că și atâtea îi e destul, numai până se ating pleoapele de olaltă și ochiul a odihnit, și te slujește mai departe.

Invățatul s'au pus să măsoare timpul cât îi trebuie ochiului să se închidă așa pentru odihna asta. Și laca ce au aflat:

Pentru ca pleoapa de sus,

să se coboare spre cea de jos, ochiul folosește cam 9 sutimi dintr'o »secundă«. Cât e o secundă? E atâtea cât numărul spunând numerii curat: unu-doi». Această vreme împarte-o în o sută de părți, și ia 7—9 părți de acelea. Sau, mai rotunjit vorbind: e una a zecea parte din timpul cât îți trebuie ca să zici: unu-doi... După ce ai închis ochiul, se odihnește așa închis, 16 părți dintr'o sută din secundă. Iar până să se deschidă de nou, îi trebuie încă 15 din o sută de părți ale secundei. Sau i adunându-le toate în un loc, reese, că până închizi și deschizi odată ochiul, timp pe care îl numim noi o »clipă«. Îți trebuie numai 40 părțile din 100 ale unei secunde. Într'o minută (care stă din 60 de secunde, închizi ochiul de 25 de ori.

Casa de aci, era casă cu un singur rând, proprietatea dlui General Cantacuzino. În această casă, cu fața la stradă, a fost așezată întâia săvâloară legionară, zisă „Cooperativa Legionari”. La început mică, puțuri restrânse, — i-au crescut puțurile și i s'au lărgit camerile, în CINSTEA și LIPSA DE LĂCOMIE pe cari le-a dus în negoțul său. Lumea a văzut, a înțeles și a alergat la ea și-i merge tot mai bine.

Din căsuța asta s'a mutat acum în una vecină, mai încăpătoare, aici această casă, cumpărată de Legiune dela d. General, s'a dărâmat și pe locul ei se înalță azi mărețul Palat Legionar, în care Cooperativei se zidește local minunat, încăpător, cuprinzător și de multă biruință aduător NEGOTULUI LEGIONAR!

Sunt lucruri mici la vedere, dar mari la cântărire, cele ce se fac de Legiune la București.

În politica mare

Politica mare a Europei a condus-o multă vreme Franța Napoleonilor și mândri. Decând s'a dat în coate tot mai mult cu Evreii, puterea i-a lunecat din mână, trecând în a Germaniei. După război globul de aur al puterii trecu în mâinile Angliei, — care și pân'aci era ea tare și mare, dar nu se prea meseca în treburile încălțate ale Europei, ci își vedea de lunecarea corăbiilor și încărcate cu mărfuri în jurul întregului glob, de unde se întorceau goale de mărfuri și încărcate de aur.

De-o vreme încoace, de câțiva ani abia, globul de aur al politicii în Europa, începe să se întoarcă pe pământul Europei, oprindu-se în mâinile Italiei. Iar ea mâne îl vor prinde și în ea tare în mâni Italia și Germania.

Inceputul e făcut și i se dăte fundament tare, de beton armat, chiar în aceste zile la Berlin, unde s'a dus Mussolini și s'a îmbrățișat cu Hitler!

Ziarele franceze, cam cu răsufarea oprită de grija viitorului, o spun, în ziua în care Mussolini se întâlnea cu Hitler la Berlin. Anume ziarul apropiat de înțelepții comuniștilor francezi, »Le Populaire« spune:

„Italia este aceea, care are acum cuvântul”.

Iar cercetătorii diplomați (cei de prin cancelariile în care se diriguște politica »externă« cu celelalte țări), spun că Mussolini încearcă acum să încheie cu Germania o alianță (legătură strânsă) militară.

Ba noi credem că o are. Doar că acum pun degetul pe contract.

Steaua Italiei se înalță tot mai mult pe cer. Dar de azi încolo nu e o singură stea, ci-s doua, cari se înalță aprinse, ori place altora ori nu: a Italiei și a Germaniei.

Primirea cu paradă de împărat ce s'a făcut lui Mussolini în Germania, — e dovadă strigătoare despre asta.

Strigăt îngrijorat

Din Râmnic (Vâlcea) se dă o știre care sună ca o alarmă: Trăește acolo un jupân Wangler, supus sârbeșian, cu slujbă grea la societatea »Govora Călimănești« și arândaș al izvoarelor de apă de Căciucata. Din aceste slujbe a făcut, de 28 de ani de când e aici, o avere mare și acum cumpără la moșii și pământuri dela Români și căcijiți, pentru ca să așeze și mare moșier și ajutând și pe alți jupâni să ajungă... A cumpărat de mult moșia unui

capitan român din Căzănești. Și mai cumpără și dă în supraveghere la frații săi de lege, ca să trăiască după moșie și să-și facă și ei rost mai departe, a se »împământeni«.

Lucru vădit, dumnealor vreau să iee locul vechilor boieri, pe țărani români făcându-i de nou »clăcași« (iobagi) pe moșiile lor.

Unde e ochiul purtător de grijă din ministerul de agricultură, care săvree și să știe împedeca acest lucru?

Copiii Legiunei...

Șiți cari sunt: Cel 40 de românași pe cari Legiunea i-a luat să-i crească pentru negoț, să fie cea dintâi ceață de »rândunele« a primăverii ce trebuie să ne vie în viața negustorească, precum și încolo. Despre acești copii cetim în ziarul »Buna Vestire« dela 20 Septembrie a. c. următoarele șire, pline de iubire și de adevăr:

»Povestea acestor copii e frumoasă ca o legendă. Și pentru că acești povește nu este numai o »poveste«, amintim adevărul din care a pornit. A pornit dela o chemare, așa cum toate au început să pornească la noi, și dela aceeași chemare:

Această chemare este a neamului și o vedem desfășurată și o auzim repetată îndelung peste munți, între marginile acestei țări ce se liberează zi de zi și se ridică mare și românească.

Cel patruzeci de copii au fost trimiși de acasă, pentru ca să primească botezul familiei legionare și aci să rămână, să se instruiască pentru comerțul (negoțul) legionar.

Botezul i-au primit și astăzi îl vedem ca niște furnici lucrând sărguitori în cooperativă, sau în restaurantul legionar. I-am întâlnit în halatele (hainele de de-asupra) de lucru și i-am privit în ochi, unde am văzut și dorul inimioarei lor după locurile rămase, dar mai cu seamă am văzut toată căldura cu care înțeleg să rămână, să se pregătească și să trăiască în credința legionară, care-i îndeamnă din adâncul izvor de simțire din lăuntru a vârstei lor.

Iată aci întâia lor jertfă. Întâia lor luptă. Și se va vedea mai târziu, cea mai temeinică împotrivire în drumul de luptă al comerțului românesc. Vedei, — după atâtea și atâtea îngenunchieri, — de ce să nu le recunoaștem? — după atâtea umiliri, cu cari, spuneam deunăzi, ne-am obicinuit grozav, nu se putea să nu pornească tureșul mântuitor!

Cea dintâi muștruire, o întâlnim astăzi acești copii. Ei cresc și vor ajunge negustori români. Cresc acolo și încheagă o ceață bine rânduită din care mâne, ca dintr'o rădăcină sănătoasă, va crește pomul roditor al nașiei!

Așa trebuie să-i vedem, pentru că așa sunt și așa se fac! »Se cuvine să-i ajutăm. Și au nevoie de haine, ghete, paltoane și altele« (se spune în chemare).

Ajutându-i astfel, este singura noastră mână de încurajare și mângâiere. Este singurul îndemn pe care noi cel cari îl privim stăruitor cu toată nădejdea, îl trimitem. Să facem în așa fel, încât o parte din bucuria și căldura pe care o dăm cu dragoste copiilor noștri, s'o simțăm, s'o albăm și ei.

Gabriel Bălănescu.

Tu milos, — el sângeros!

— Atunci cum să poți trăi lângă el? —

De Dr. Sebastian Bornemisa, despre tratul nostru cu Evreii

Răspunzând și d-sa »Referendum-ului« din »Porunca Vremii«, dl Dr. Sebastian Bornemisa, Directorul gazetei populare »Lumea și Țara« dela Cluj și fost primar al Clujului, — scrie despre arzătoarea pricină dintre noi și Evreii, printre altele, următoarele:

»In cursul celor aproape 30 de ani de muncă în viața de obște și particulară, am avut nu odată prilej să ajung în atingere cu jidanii. De aceea îi cunosc destul de bine. Cunosco și însușirile și scăderile firii lor, și îmi dau seama pentru ce ei înseamnă o adevărată primejdie pentru neamul nostru românesc.

Fiindcă nu ține seama de glasul din lăuntru (scrupul moral), jidanul e: îndrăzneț, gata de ori-ce încercare, cu capu 'n mână (aventuros), fățarnic, de rea credință și sângeros (feroce, fire de fiară).

Românul ajuns în atingere cu el îl vezi îndată mai prejos de acela, chiar dintru început, fiindcă el,

prin firea sa, este: sfios, conservator (adecă ținând la vechile moravuri din bătrâni), sincer (suflet deschis) de omenie și milos.

Atunci cum să iasă el biruitor în lupta vieții față de diavolul cel cu capu 'n mână ori-când și ori-unde? Aceste stări sunt o pedecă în calea de a avea noi în curând o Românie a Românilor.

Dar d-sa arată cu o pildă din viața d-sale, de când era primar al Clujului, — că, dacă pășești hotărât, bărbătește față de acești oameni îndrăzneți, se pleacă de nici cârc nu mai zic. Iar pentruca să-i faci să fie totdeauna așa, se cere: să ne cârmulască țara oamenii hotărâți, cu mână și voință tare! Doar, zice dsa, Statul Român l'au întemeiat părinții și stămoșii noștri, și »oaspeții«, veniți cât cu știrea, cât peste voia noastră, nu pot aștepta să ne învețe ei cum să-l conducem. Dar — se cer oameni cu mână tare la conducere!

—o—

Războiul

Din Spania știri tot ca în trecut. Naționaliștii generalului Franco, înaintează, dar încet, cu băgare de seamă, căci e hotărât mare la spatele lor și armata trebuie hrănită la așa depărtări. Pe unde însă ajung, pun piciorul biruitor și îl țin acolo.

Zilele trecute pe frontul Soria, unde stăteau în față cu o artilerie rusească, — care nu fu mirarea naționaliștilor când văzură, că un ofițer rus dela acea artilerie, în loc să tragă cu tunu în naționaliști, se strecură pe unde putu și cu o batistă albă (semn de pace) în băț — veni și se dete prins naționaliștilor... E semn că a slăbit, s'a topit nădejdea și curajul în rândurile comuniste.

Pe alocuri, comuniștii se mai țin și ei tari. Dacă nu pot birui, — se răzbună. Zilele trecute naționaliștii au mai cucerit un oraș, Naremco. De năcaz că nu l-au putut păstra, bandele comuniste au îndreptat, a doua zi, din depărtare, toate tunurile lor asupra aceluia oraș, aruncând peste 400 de bombe asupra lui. Au prăpădit laturea de miez-noapte a lui, mai de tot. Foarte mulți locuitori din acea parte au fost uciși și pagube mari făcute.

— A doua zi aeroplanele naționaliste au cercat să se apropie coborâte binisor jos, asupra orașului Hibes, dar artileria anti-

aeriană (cea împotriva aeroplanelor) din jurul orașului, le-a împedecat a veni aproape și a bombarda cu folos. Aceleași avioane voind să arunce bombe peste orașul Sagonte de pe țărmul mării, mai mult de jumătate din boambe au căzut în mare (căci e greu a ținti și a lovi cu ele, de acolo de sus, unde chiar voești).

Dar mersul războiului e priincios tot naționaliștilor.

În China, lupta e mare și grea. Dar Japonezii sunt tari, și dau lovituri năpraznice. Chinezii, ajutați de Ruși, se bat pe alocurea bine. Au și respins pe Japonezi în unele puncte. Au făcut și mulți prizoneri dintre ei. Într'un loc au fost încercuți și siliți a se da prinși, o ceață de 2500 de japonezi.

Dar știrile mai noi spun, că ținta japonezilor e aproape atinsă: China de Nord e ca și cucerită de ei. Armata Chineză a fost frântă la mijloc în două și după asta ea a început retragerea, prefăcută în curată fugă, fără nici o rânduială.

Câteva state europene »protestează« contra Japonezilor, că fac pagube și unor supuși ale acestor state, — dar la atâtea rămân. Protestează dar nu cutează...

Japonia își va atinge ținta, fără îndoială și în scurtă vreme.

Cea mai sfântă înfrățire: Infrățirea întru muncă!

La ridicarea Casei legionare din București, ca de altfel în toate lucrările pornite de legionari, au muncit oameni de carte alături de lucrători. Au stat astfel, cot la cot, profesorii universitari (dela cele mai înalte școli din țară), ingineri, avocați, preoți, învățători și studenți. Toți au muncit împreună, au mâncat la aceeași masă, au vorbit frățeste între ei. Adică, după vorba legionară, au fost camarazi.

Camaraderia este o frăție sufletească frumoasă, care întrece de multe ori pe cea de sânge. Frăția asta de suflet, camaraderia, a scos munca de sub pecetea robiei și a ridicat-o la rangul de bucurie vie. Pe de altă parte, astfel lucrând și astfel făptuind, munca nu mai este un lucru rușinos, așa cum greșit era crezut de mulți. Profesorului îi stătea aci așa de bine

Pilda legionară

și de frumos când ducea targa cu pământ în tovășia unui plugar. Inginerului îi ședea și îi șade minunat când ia masa alături de lucrătorul din fabrică.

Toți sunt înfrății în semnul sfânt al muncii. Nu se mai văd desbinări, nu se mai aud cuvinte clevefitoare și nu se mai despart oamenii între ei prin starea averii ori prin priceperea cărturărească.

În familia legionară de azi e multă frăție, e multă apropiere între oameni de-o credință și de-o lege, — în familia de mâine a Neamului, deasemeni. Iată, munca a îmbrăcat haine noi, de credință.

Toți cred în muncă. Toți biruiesc prin muncă. Toți se apropie și se înfrățesc pe calea muncii.

Fapta și munca sunt ale legionarului, iar biruința întreagă este a neamului.

V. C.

SĂ AUZI ȘI SĂ NU CREZI!

De avea România mică un cap de țară de care era mândră că i adevărat românească, — apoi aceea era *Oltenia* cu lafa ei „Cetatea Banilor”: *Craiova*! Aci totul era românesc, și suflet și bogăție. Îi și spuneau Craioveni: orașul *millionarilor români*, — că erau acolo vre o 10-20 bogătași cari treceau de un milion (pe atunci avere mare!) Și erau românești școlile, băncile, farmaciile, toți.

Azi celim cu jale în suflet în gazeta „*Conștiința Națională*” dela Craiova, următoarele știri date dintr-o răsuflare într'un singur număr (cel dela 26 Sept.):

— La „Casa Centrală a Asig. Sociale” din loc, funcționează ca și farmacistă *evreica Mery Feldman*, care ar fi ocolita directorului C. Pujuoreanu.

— În valea Vlăciți, casele

farmacistului N. Peirescu-Arabu, au fost vândute. Le-a cumpărat evreul pripășit Heinrich Herson care și-a deschis aci farmacia „*Venus*” și asta cumpărată dela fostul ei patron Lcy.

Peste etajul de acum al clădirii, evreul Herson construiește un nou etaj, cu banii Ailorfei universale israelite, care — pentru întărirea frontului evreesc, — aruncă în joc capital și trimite oamenii săi pentru întărirea lui, ori când și oriunde.

Așa se înțelege de ce *IN 1919 ÎN CRAIOVA NU AVEAM NIȚI UN SINGUR FARMACIST EVREU, IAR ASTĂZI AVEM ATĂȚIA!*

Să ne frăești stăpânire „românească” de după război, odată „național” liberală, odată „național” țărănistă!

Ba că ne „naționalizați” faim!

— x —

Sămănători de ruină și pustiu;

ii numește d. Prof. Iorga pe evrei. Într'un șir de articli scriși în ziarul d-sale „*Neamul Românesc*” arată cu multe date văzute și alte scoase din istoria mai nouă a neamului nostru, că acel neam afurisit de D-zeu pe unde s'a prins și s'a răspândit printre Români noștri, — a sămănat printre ei numai ruină, prăpăd și pustiu! Că Românul, blând de fire și milostiv, l'a primit ca pe un biet străin călător, — dar acela era om rău și stricător.

Urmarea se vede pe urma lor, așa de grozavă, încât dl Iorga vorbind de

o parte scumpă de Țară românească arsă de focul evreesc, zice despre ea: »acea țară perdită pe care o numim Moldova».

De când și de câte ori bunii noștri tineri, legionarii cei dela 1922 și de atunci încoa ce neîncetat, au strigat și acest adevăr și acest prăpăd, — dar nu erau luși în seamă, ci bătuți și aruncați în temniși. Bine că barem așa târziu, văd tot mai mulți răul și se vor sufoca pentru a-l înlătura.

Vom da părți alese din articli dlui profesor.

— o —

Grozavă întâmplare

S'a petrecut la Brad (J. Hunedoarei). Iată cum o povestește camaradul nostru „Zarandul” din Brad:

În ziua de 19 Septembrie un copil se juca cu un „zmeu”, (tablă de carton, de hârtie tare) pe care îl prinsese de o sfoară lungă, pentru ca zmuind mereu sfoara „zmeu” să se înalțe în sus, cum e jocul de acest fel al copiilor. Sfoara însă nu era de asta de ață și de tufor simplă, ci una care se pune în case de aduce lumina electrică, în care erau împletite și câteva fire de sârmă (droi). În asta a stat primejdia.

Copilul în a'ergarea lui cu zmeul, a atins un cablu electric (sârmă de aceea ca de telegraf, prin care vine puterea electrică). Prin cablu trecea un puternic curent electric venind dela „Mica”, de 15.000 de volți.

Cum a atins sfoara zmeului cablul, într'o clipă curentul electric a trecut prin firele din sârma din sfoară și a venit cu atâta putere că a trântit pe copil la pământ. Nu l'a omorât însă, pentru că el nu ținea cu mânușa de zdreptul de sfoară, ci de un băț de care legase sfoara.

Un acar, om în vârstă, dar neștiutor de ce face, Daica Ion, ca să lerească sfoara din cale să nu mai zgudule pe cineva, a vrut să înlătore sfoara care spânzura în jos dela cablu. Cum s'a atins de ea a fost omorât pe loc ca de trznel.

De aceea e pus pe stâlpii de cari sunt legate sârme ce duc electricitate, chipul morții și scris: Primejdie de moarte, că dacă te atingi de ei, te poate izbi curentul să te doboare.

Expoziția Agricolă Zootehnică și Silvică dela Orăștie

Camera Agricolă a jud. Hunedoara, cu ajutorul Primăriei orașului Orăștie, organizează în sala „CENTRAL” din Orăștie o mare EXPOZIȚIE Agricolă, Zootehnică și Silvică, în zilele 3-10 Oct. 1937. Vor expune agricultorii din plasele Orăștie, Geoagiu, precum și agricultorii din întreg județul, tot felul de produse agricole: fructe proaspete, industrializate, struguri, vinuri, zarzavaturi, mașini agricole, produse apicole, casnice, silvice, etc.

În ziua de Vineri, 1 Octombrie e expoziția de animale în târgul de vite din Orăștie.

Expoziția agricolă are loc în ziua de Dum. 3 Oct. ora 11 și jumătate, a. m. fiind de față deregătorile județene. Agricultorii își vor arăta rodul muncii lor de un an de zile. Se va dovedi interesul ce se dă agriculturii, ca factor mare de producție și sursă de existență a Statului.

Produsele vor fi premiate.

Expoziția va fi deschisă de la 3-10 Octombrie, zilnic între orele 10-12 a. m., și 5-9 d. m.

NOUȚĂȚI

Moarte năpraznică a lovit pe un biet muncitor român din Orăștie. El lucra la ciădirile și magaziele ce se fac de „Reșița” în pădurea „Valea” de lângă Orăștie. Din nebagărea de seamă a celor chemați să supravegheze bine mersul lucrărilor, peste nenorocitul muncitor Ioan Popa a căzut o grindă de fer de vre o 3000 kilograme de grea, i-a zdrobit șalele (spatele). Au a lergat cu el la spital în Sebeș doar îi ajută vre o operație, dar n'a folosit. A murit acolo îndată după sosire. A fost adus acasă și înmormântat cu mare jale în 22 Septembrie.

Și, precum și în trecut, lucrătorul nu era nici măcar trecut pe lista lucrătorilor asigurați la Casa generală de asigurări muncitorești, când i s'ar fi dat familiei, o pensie. E aceasta o mare greșală.

Casul rău a dat peste o biată femeie din orașul Satu-Mare la 21 Septembrie a. c. În acea seară femeea, văduva lui Iosif Gel, trecând prin fața casei măcelarului Alexandru Hadadi, a fost atacată de doi câini mari clobănești, cari tocmai leșiseră din curtea măcelarului.

Căinii au săbărit asupra nefericitei femei și, trântind o la pământ, au sfâșiat-o îngrozitor.

Cu mare greutate, trecătorii și vecinii, zrași de șipelele desnădăjduite ale nenorocitei și de hărmălaia făcută de dușii, au putut scăpa femeia dela o moarte îngrozitoare.

În stare grea nenorocita a fost transportată la spitalul din loc.

A fost dat în judecată măcelarul Hadadi pentru înțerea în libertate a celor doi câini răi, cari puteau sta numai în lanț sau în loc închis, să nu poată sări la trecători.

Pisică turbată a mușcat în comuna Ghindărești (jud. Constanța) pe 3 pescari cari chiar se luptau să și tragă bărcile la mal. A sărit la ei și i-a zgărlit pe mâni și la față. Unuia l'a mușcat nasul de i l'a rupt de vârf de tot. El întorcându-se asupra ei au omorât-o cu clomecele, dar au fost silșiți a merge la Institutul Antirabic (spitalul contra turbării) la București, unde se așteaptă acum alții ca să nu pășească răul cel mare.

Noul protopop al Geoagului (Jud. Hunedoarei), părintele Teodor Glodeanu, de fel din Ardeu, fiul părintelui Vasile Glodeanu, — a fost hirofosit întru protolereu Vineri în 17 Septembrie de către In. Pr. Sf. Sa Metropolitul Nicolae la Sibiu.

Duminecă în 3 Octombrie a. c. noul protopop va fi introdus în post în chip sărbătoros, în firul sfintei Liturghii

servite de un mare sobor de preoți. Cu introducerea a fost încredințat, ca comisar conzistorial, pâr. Protopop al Orăștiei Ioan Moța, care a condus și alegerea protopopului.

În noul protopop câștigă nu numai biserica un vrednic și de multă nădejde dăător conducător al ei în acest tract, ci și românismul un cald și drept sprijinitor în toate mișcările sale bisericesti, culturale și naționale cele mai îndreptățite.

Ajute i D-zeu să-și vadă împlinite toate dorințele frumoase ce le are pentru binele bisericii și neamului său!

Comandă - evreiască!. A răsunat „dija” pe pământul „coloniei” care se cheamă „Rumunia”... La sfârșitul lunii trecute, August, la Chișinău, s'au dat oarecari sărbări populare în folosul copiilor de trupă dela muzica militară. Au fost poștite să se producă și societățile „sportive” cu ceva, spre desfătarea lumii adunate la sărbare. A venit și societatea sportivă „Macabi” a tineretului evreesc. Când i-a venit rândul, a pășit pe câmpul de exerciții și membrii s'au înșiruit, ca lumea, și un comandant s'a așezat în fața lor, pentru a le da comanda că ce mișcări se facă, cam cum se comandă la armată.

Care nu fu ultimul lucru ce privea producțiile, când auzi dela comandantul celei de derbedei, vream să zic macabei, că le dă comanda *IN LIMBA JIDOVEASCĂ!* ca la Marea Moartă!

Și erau de față doar ofițerii români, căci era o sărbare oarecum ostășească, — și în fața ei, comanda *evreiască!*

Di Locof. Colonel Tarnoschi, care era de față, ulmit, ca și publicul care murmură și se aprinsese, a cerut socoteală îndrăznețului palestinian... Acela a bolborosit ceva și s'a retras cu derbedei săi. Dar i s'a poruncit să vie înapoi și să dea comanda în limba țării. Și hicleanul, zicându și în sine hăi, o fac și asta, dar bine c'o auzirăși pe cea țărăniță din inima mea și a lor, — a comandat apoi românește. Prin asta a arătat că și-a comanda românească dar a vrut să frătească în fața „goștilor” vălăși odată comanda din sufletul său, — și apoi vie, la coadă și cea valahă!

Hei, dragi români! De mai stați privind nepăsători mișcările noastre de apărare, — apoi las de nu vor ajunge copiii noștri să audă comanda jidovească și altele, nu numai la Chișinău...

Ajută Doamne Legionee, să le comande odată ea Macabellor și vel rade suflete românești, așa cum plângi azi de atâtea ură!

— o —